

Nr 54.

Av herr **Sjölander**, om beskattning av offentliga nöjeställningar.

Medan stora lager av vårt folk framsläpa sitt liv i verklig nöd och stort armod, leva andra däremot i överflöd och offra miljoner kronor på nöjenas och njutningens altare.

Genom lagen om allmän folkpensionering skulle visserligen de ekonomiskt blottställda tillförsäkras en bärgning, som i någon mån var ämnad att närma sig den nödortftiga. Ej ens denna blygsamma fordran har den allmänna folkpensioneringen förmått uppfylla, och det är rent upprörande, att samhället så länge utan att vidtaga fullt effektiva åtgärder kunnat åse, att hundratusentals utsläpade individer sakta men säkert gå en långsam sväldöd tillmötes.

De tätare bebyggda samhällena, synnerligast storstäderna, vimla av nöjesetablissement av alla upptänkliga slag, och publiken ökas med varje år. Otvivelaktigt är, att det jäktande nöjeslivet, då det går till överdrift och ej är avsett att förädla och verka bildande utan fastmer vädjar till de sämre och svagare sidorna av den mänskliga karaktären, då livsuppgiftens allvarsplikter få lämna rum för nöjesbegäret, hotar att bli ett kräftsår i nutida samhällsliv. Här bör staten på ett effektivt sätt uppträda kontrollerande och vägledande.

Emellertid synes rättvist vara, att den, som har råd och lägenhet att offra penningar på nöjen, även samtidigt borde med en skärv ihågkomma dem, som icke leva på solsidan, och denna penning bör lämpligast uttagas i form av beskattning, s. k. nöjesskatt.

En dylik skatt utgår i de flesta omgivande kulturländer och bör således utan några betänkligheter kunna uttagas även hos oss, och de medel, som inbringas genom densamma, användas för den allmänna folkpensioneringen. Med anledning härav bör denna nöjesskatt i första rummet bli en statsskatt. Visserligen har den tanken varit uppe, att rätten att beskatta nöjeställningar skulle tillkomma kommunerna. Uppenbart torde dock vara, att en dylik kommunal beskattningsrätt skulle ställa de större samhällena, synnerligast storstäderna, i en avgjort gynnsammare ställning

än den rena landsbygden, där dylika skattekällor ej stå till buds. Även kan befaras, att denna beskattningsrätt skulle kunna fresta en del folkrika landsbygdskommuner att för ekonomiens skull inrätta eller befrämja tillkomsten av nöjesetablissemang och därmed uppamma ett behov av nöjesliv även på landsbygden.

Det finansiella läge, vari vi nu befinna oss, tvinga oss att utnyttja varje skattemöjlighet för statskassans räkning. Nöjesskatten bör lämpligast anordnas som biljettskatt och drabba alla slag av nöjestillställningar av vad namn och slag det vara må, såsom teatrar, biografer, kabaret, konserter, cirkus- och varietéföreställningar, offentliga baler, maskerader o. d., kapplöpningar, föreställningar av professionella gymnaster, balett- och lindansare, trollkonstnärer o. d., sportföreläsningar, vid vilka professionella idrottsmän uppträda, föreläsningar av levande bilder, panoramor, vaxkabinett, marionetteatrar samt menagerier m. m.

Tillträde till nöjesföreställningar må ske endast genom biljettsystem.

I det fall föreställningens nettobehållning enbart avser allmännyttigt eller välgörande ändamål kan och bör skattelindring ske.

Enligt statistiska uppgifter erlades under år 1911 i Sverige inträdesavgifter för offentliga nöjen med i runt tal 8,449,000 kronor. Av denna summa belöpte på landsbygden 1,278,000 kronor och på städerna 7,171,000 kr. På grund av den stegrade nöjesfrekvensen och avsevärt höjda biljettpriiser torde dessa siffror ökas ansevärt. År 1915 meddelades, att endast bruttoomsättningen i biografbranschen utgjorde då omkring 6,000,000 kronor per år, en summa som nu helt säkert stigit avsevärt. Någon senares statistik på detta område har icke stått mig till buds men kommer helt visst att framläggas för riksdagen med anledning av den bebådade kungl. propositionen om kommunal nöjesbeskattning.

Med anledning av ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att beskatta alla offentliga nöjestillställningar av vad namn och slag det vara må och för vilka inträdesavgifter erläggas och att denna skatt utgår med 15 % å samtliga biljettpriiser, dock att skattelindring medgives, där nöjestillställningens nettobehållning enbart avser allmännyttigt eller välgörande ändamål.

Stockholm den 18 januari 1919.

Oscar E. Sjölander.